

МОДЕЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ОБ'ЄКТІВ У БІБЛІОТЕЧНИХ СИСТЕМАХ

Борисова Н.В., Кочуєва З.А.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Інформація є одним із найбільш значимих ресурсів, які впливають на розвиток суспільства, його культуру, науку. Сьогодні роль бібліотек не зменшується, а навпаки збільшується, а бібліотеки шукають нові форми роботи, які дозволяють здійснювати все більший спектр інформаційної та просвітницької діяльності.

Основою створення автоматизованих інформаційних бібліотечних систем (АІБС) є розробка математичного та лінгвістичного забезпечення, а саме: моделей, алгоритмів і методів, які охоплюють процеси предметизації, анотування та реферування.

На основі розроблених у роботі методів і моделей інтелектуальної обробки інформаційних об'єктів і процесів у сучасній бібліотеці запропоновано інформаційну технологію формалізації процедур систематизації та предметизації повнотекстових документів, анотування й реферування документів, сформульовано критерії ефективності інформаційного пошуку в електронній бібліотеці.

Математичні результати роботи можуть бути використані в системах автоматизованої обробки природної мови, при розробці різних інформаційно-пошукових, експертних, аналітичних засобів інформаційних систем широкого призначення.

Метою дослідження є підвищення ефективності роботи сучасної бібліотеки за рахунок використання інтелектуальних методів і моделей обробки інформаційних об'єктів.

Методи дослідження засновані на комплексному використанні теорії інтелекту, алгебри скінчених предикатів та предикатних операцій, методу компараторної ідентифікації, методів штучного інтелекту для розробки алгебро-логічних моделей обробки інформаційних об'єктів, які представлено текстовою формою.

Алгебра предикатів та предикатних операцій використовується для формалізації знань, опису природно-мовних відношень та моделювання процесів анотування та реферування повнотекстових документів.

Метод компараторної ідентифікації використовується для опису інтелектуальних функцій людини при аналітико-синтетичній обробці документів.